HÖSTNUMMER • ÅRGÅNG 73 • NR 3
Berga i SEPTEMBER 2013

Borg-Skum

Kamratföreningen Vapenbrödernas tidskrift

VAPENBRÖDERNA ÄR AMFIBIEREGEMENTETS KAMRATFÖRENING

Foto: SMKR

Den svenska kontingenten vid Nordiska Militära Kamratföreningars träff i Finland.

BORG-SKUM

Redaktören hade förmånen att delta i det Militära Nordiska Kamratföreningsmöte som denna gång avhölls i Finland. Det var mycket imponerande att se det förband där vi förlades på logement. Läs närmare om det på sid 6-8. När ni har tagit del av texten, ta en funderare på vad detta förband kan åstadkomma – med sina värnpliktiga soldater och den fina materiel man förfogar över. Allt detta i de Karelska skogarna. Respekt.

Veterandagen i Stockholm – firades på ett elegant sätt – Vapenbrödernas fana fördes denna gång av *Staffan Westin* och *Lars-Inge Pettersson*. För Er som har glömt hur den ser ut, rekommenderas vårt årsmöte där vi alltid har med vår vackra fana. Att det, detta år, fanns två fanförare är en erfarenhet från föregående år när undertecknad hade äran och då upptäckte fanans tyngd – det blev en värkande rygg som resultat.

Vår kommande begivenhet är det traditionella Höstmötet med middag. Tyvärr så kan vi inte få plats med en egen sida för detta i den här upplagan, men här ett nytt grepp:

Vapenbröderna inbjuds till

HÖSTMIDDAG PÅ BERGA

Den 21 november 2013

PROGRAM:

18.30 samling
18.35 mötesförhandling
18.45 middag
22.00 Hemfärd

MENY:

SOS
(snaps finns att inhandla)
Ärtsoppa med punsch
Pannkaka med sylt och grädde

Buss avgår från Färjeläget Vaxholm kl.17.00.
Stannar på ordinarie hållplatser i Vaxholm och Engarn och vid behov i Täby och Danderyd samt Klarabergs-viadukten

Anmälan görs genom att sätta in 250:- på postgiro 933 80-4 före den 8 november.

På talongen måste Du ange hela Ditt personnummer och om Du skall åka med bussen, var Du i så fall önskar kliva på den. För mera upplysning ring eller maila;

Staffan Vestin: 08-768 28 07
alt staffan.vestin@home.se

Välkomna!

Styrelsen

Red.

REDAKTION

Redaktör:
Hans-Jochen Seifert
tillika ansvarig utgivare
Tfn 08 541 316 56
Mobil 0708 541 385
lenjoc@telia.com

Redaktionskommité:
Ingemar Wemmenhög
Tfn 08-541 360 12

Redaktionens adress och tfn:
Borg-Skum
1. Amfibieregementet
130 61 Hårsfjärden
Tel 010 823 30 00

Utgivning:
Fyra nummer per år

Layout:
ANV Grafiska AB
Mobil 070 781 86 04
gunilla@anv.se

Tryckeri:
VITT grafiska AB

VAPENBRÖDERNA
Amf 1, 130 61 Hårsfjärden
www.vapenbroderna.se

Årsavgift:
200 kr

Plusgiro:
9 33 80-4

Bankgiro:
473-0537

Skattmästarens adress och tfn:
Marie Wall
Norrhamnsgränd 3 · 18532 Vaxholm
Tel: 08-519 549 96
marie.wall@maritima.se

Adressändring meddelas skattmästaren

VAPENBRÖDERNAS STYRELSE

Ordförande:
Överste Ola Truedsson

1. vice ordförande:
Magnus de Jong

2. vice ordförande/tillika klubbmästare:
Staffan Vestin

Övriga styrelseledamöter:
Hans-Jochen Seifert,
Marie Wall, Christina Grahn
Per Brännhammar, Per Brissman,
Lars Inge Pettersson, Lars Sjölander,
Tommy Aasa, Pierre Brandt

Suppleanter:
Claes-Arne Sunnman,
Max Svantesson

Revisorer:
Håkan Söderlindh,
Michael Moberg

Revisorssuppleant:
Christer Sandström

Vapenbrödernas Valberedning:
Håkan Melin (sammankallande)
Carl von Gerber, Göran Mattson

Kontaktman för föreningsmedlemmarna
Om Du har frågor eller förslag rörande föreningens verksamhet m m.

Skriv eller ring till:
Per Brännhammar
V Bangatan 53 A, 195 40 Märsta
Tfn 08 591 138 88

Vapenbröder – besök www.urkustjagarna.dinstudio.se

Foto: HJS

ORDFÖRANDE har ordet

ORDFÖRANDE

VILKEN FANTASTISK SOMMAR!

Jag har svårt att påminna mig att jag upplevt något bättre. Tror också att det gäller de allra flesta oavsett var man tillbringat sommaren. Även om det fortfarande är riktiga sommartemperaturer så här i slutet av augusti så har semestrarna tagit slut och alla är tillbaka på jobbet. Hösten och vintern närmar sig vare sig vi vill eller inte. Men det behöver inte vara negativt, alla vi gamla kustartillerister och amfibiekårister vet att skärgården, som är vårt huvudsakliga arbetsområde, är minst lika fin under den tiden.

Några som också är tillbaka är våra regementskamrater som varit en del av operation Atalanta eller ME 03 som den också kallats dvs den marina EU-operationen utanför Afrikas horn och Adenviken. HMS Carlskrona anlände Sverige den 25 augusti efter en mycket lyckad operation. Amf 1 stora bidrag var bordningsstyrkan men vi hade också ett antal medarbetare i fartygets besättning. Vi säger varmt välkomna hem och hoppas att de får en skön ledighet efter väl förrättat värv.

Våra kamrater som är i Afghanistan har nu varit på plats drygt halva sin tid. Signalerna från området är mycket positiva och de gör ett riktigt bra jobb på plats. Jag hade förmånen att besöka förbandet veckan efter midsommar och kunde konstatera att allt funkar på bästa sätt. FS 25 kommer hem till Sverige med början i slutet av november för att sedan avsluta med medaljceremoni i Stockholm den 13 december.

På regementet fortsätter uppbyggnaden av våra krigsförband med anställda soldater och förberedelser för den operativa reserven 2014, OPR-14. Den styrkan skall sedan stå i 10 dagars beredskap under hela nästa år för att snabbt kunna sättas in i princip var som helst i världen eller Sverige naturligtvis.

Förutom det så pågår den tre månader långa grundläggande militära utbildningen, GMU, på alla tre platser där Amf 1 verkar, nämligen Berga, Göteborg och Gotland. Drygt 200 rekryter ryckte in i mitten av augusti och vi hoppas att så många som möjligt väljer att ta anställning efter genomförd utbildning.

Vapenbrödernas nya styrelse har haft sitt första sammanträde efter årsmötet och det känns riktigt bra. Vår förhoppning är att bli mer aktiva inom många områden såsom rekrytering, veteranstöd och stärka föreningens ekonomi. Inte minst för att kunna fortsätta att ge ut Borg-Skum som jag vet är mycket uppskattad varje gång den kommer. Vi är Sveriges äldsta militära kamratförening vilket vi skall vara mycket stolta över och vårda våra traditioner men vi skall också modernisera oss så att vi kan fortsätta vår verksamhet långt framåt i tiden.

Hoppas nu att ni skall ha glädje av detta nummer av Borg-Skum och en riktigt trevlig höst. ■

Regementshälsningar
Ola Truedsson | Ordförande

Ny medlem !

Vi hälsar dig välkommen i kamratkretsen

Yvonne Andersson, Stockholm

Avlidna medlemmar!

Vi tackar för deras trohet och
behåller dem i vårt minne

Erik Ahlden, Värmdö ▪ Torsten Dahlberg, Göteborg

Lars Forseth, Stockholm ▪ Ernst Johansson, Vällingby

Bruno Jonsson, Hindås ▪ Ewert Moulin, Enköping

Sten Nilsson, Älvsjö ▪ Eskil Skoog, Skärholmen

Kurt Sundberg , Stockholm

«Vapenbröder drar i österled, de foro långt bort över vatten och land, ett vargtjut från rusernas rike»

I början på juni månad deltog vi, Staffan Vestin och Hans Jochen Seifert, som representanter för kamratföreningen i det* 34. Nordiska militära kamratföringarnas möte *vid den karelska brigaden i vekaranjärvi, i sydöstra delen av finland.

De svenska deltagarna kom från olika militära kamratföreningar runtom i Sverige;

Lapplands jägare, Gotlands regemente, Norra Smålands regemente, Värmlands regemente, Göteborgs hemvärn, Norrlands artillerister, Försvarets tekniska officerare, Fältjägarna, Kristinehamns artillerister, Svea trängregemente, Hallands regemente, Flottans män, Göta garde, Skånska regementet och representanter ur styrelsen från Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund, SMKR. Tillsammans var vi 33 deltagare.

Foto: Jan-Olof Johansson, SMKR

Resan började i arla morgonstund den 5 juni med samling och upprop i Siljaterminalen, Värtahamnen. Kl 07.10 lade så skeppet ut i kursriktning mot Mariehamn, som etappmål, med Åbo som slutdestination. När vi så förtöjt i Åbo hamn embarkerade vi en buss för vidare färd mot *Vekaranjärvi* och den *Karelska brigaden*. Dit anlände vi strax före midnatt.

Karelia Brigade

Den **Karelska brigaden** ligger i Kouvola kommun och är en mekaniserad infanteribrigad. Den består av traditionella förbandsenheter såsom en jägarbataljon, ett artilleriregemente, en luftvärnsbataljon, en ingenjörsbataljon, en signalbataljon och en logistikbataljon. Förbandet är stort både till ytan men även vad avser personal och värnpliktiga. Antalet befäl och civila, av olika kategorier, angavs till ca 600 vid presentationen av förbandet. Av dessa är ca en tredjedel civilt anställda. Brigadens

15,5 cm rörlig pjäs, Tampella, självgrupperande, 6–10 granater per minut.

Foto: Staffan Vestin

kommendör, *brigadgeneral Timo Kivinen*, stoltserade över att årligen genomföra utbildningar med ca 3600 värnpliktiga. Det lilla vi kunde iaktta under den 6 till 9 juni var att dessa värnpliktiga var av god kvalitet, besatt god förmåga och hade ett disciplinerat uppträdande, vilket gladde våra gamla majorshjärtan.

Advanced Mortar System, AMOS, 2 st 12 cm granatkastare i tornlavett på hjulfordon, 12 granater per minut.

Foto: Staffan Vestin

Efter det andra världskriget etablerades ett nordiskt militärt kamratföreningssamarbete där våra nordiska grannländer, alla med krigserfarenhet, påbörjade detta redan 1946. Sverige deltog »

Leopard II i version tungt minröjningsfordon.

Foto: Staffan Vestin

första gången i detta samarbete i och med det nordiska kamratföreningsmötet 1950. En intressant och viktigt inslag vid de nordiska militära kamratföreningsträffarna är att respektive lands statschef/statsöverhuvud sänder officiella välgångstelegram som läses upp för deltagarna.

ITO 05, luftvärnssystem, räckvidd ca 8 km.
Foto: Staffan Vestin

I år var det Finlands militära kamratföreningars gille som stod som värd för mötet. Sverige representerades som tidigare angetts av 33 deltagare. Från Finland kom det 39, från Danmark kom det hela 57 st. och från Norge kom det 50 deltagare.

Programmet under dagarna i Finland var fyllda av olika aktiviteter. Den 6 juni var det formell öppningsceremoni på den Karelska brigaden. Detta följdes efter lunch av en kransnedläggning vid krigsmonumentet i Kouvola vilken förgicks av de nordiska kontingenternas förbimarsch med fanor. Efter denna ceremoni hade staden Kouvola anordnat en mottagning i stadshuset där stadsdirektören (kommunstyrelsens ordförande) var värd.

Efter frukost den 7 juni fick vi en innehållsrik redogörelse av en representant från det finska försvarsdepartementet om hur de ser på det nordiska samarbetet och hur det finska försvaret håller på att förändras. Vidare presenterades Finlands arbete med Nordic Battle Group, NBG, de kommande åren. Förmiddagen avslutades med en mer detaljerad föredragning av de faktiska förändringar som Finland kommer att genomföra i sin försvarsstruktur efter riksdagsbeslut om ekonomiska neddragningar. Efter lunch fortsatte redovisningarna med hur den frivilliga försvarsutbildningen är strukturerad i Finland. Som avslutning på eftermiddagen visade den Karelska brigaden upp sin materiel där de värnpliktiga stod som förevisare av densamma. På kvällen visades filmen Framom främsta linjen i regi av Åke Lindman. Filmen handlar om de hårda striderna på Karelska näset och andra platser i Karelen 1944 och inte minst om den patrullverksamhet som genomfördes mot de sovjetiska ställningarna. I många stycken en stark film som visar på de insatser som krävdes och gjordes för att kunna överleva som nation.

Foto: Staffan Vestin

Lördagen den 8 juni gick i frisksportens tecken. Under förmiddagen genomfördes en trevlig tävling där lagen var sammansatta av representanter från varje deltagarland. Lagen skulle gå längs brigadens 5 km terrängspår och passera fem olika stationer. Vi skulle bl a gissa på klassiska militära marscher som hade arrangerats av olika hårdrockband. Vi skulle identifiera så många militära föremål som, väl kamouflerade, hade lagts ut i terrängen. På en station var det avståndsbedömning där föremålen låg på andra sidan en sjö, vilket var klassiskt knepigt att genomföra. Efter denna uppfriskande promenad och samvaro var det så dags för lunch i brigaden

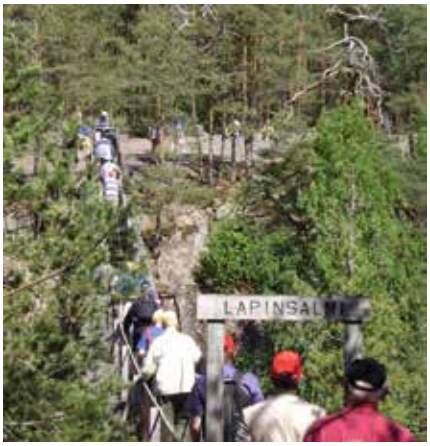

Foto: Staffan Vestin

militärrestaurang. Efter lunch blev det mer friluftsaktivitet där de flesta hade valt att gå en runda i den närliggande Repovesi nationalpark med sin spektakulära hängbro.

Honnörsbordet vid festbanketten.
Foto: Staffan Vestin

Lördagen avslutades med en formell festbankett fylld med tal och utdelande av utmärkelser som är vanligt militära sammanhang.

Efter frukost på söndagen den 9 juni anträddes återfärden mot Svearnas rike. Vi var alla fyllda av intryck från dessa dagar som innehållit många intressanta och trevliga programpunkter.

Vi vill gärna få framföra vårt varma tack till våra värdar från det finska gillet för det sätt de arrangerat det 34. Nordiska militära kamratföreningsmötet på. Det är en stor bedrift att managera ett möte med drygt 180 deltagare och finna programpunkter som deltagarna upplever som intressanta, innehållsrika och är av bra kvalitet. Inte minst tänker vi på den insats som den Karelska brigaden gjorde med sin personal under dessa dagar. ■

Vapenbrödernas representanter Staffan Vestin till vänster och Hans Jochen Seifert till höger.
Foto: Jan-Olof Johansson, SMKR

Nästa nordiska kamratföreningsmöte genomförs i Aalborg i Danmark 2015

Källa: http://www.puolustusvoimat.fi och http://en.wikipedia.org/wiki/Karelia_Brigade

SMKR
SVERIGES MILITÄRA KAMRATFÖRENINGARS RIKSFÖRBUND

BAKGRUND

DEN FÖRSTA ÄNNU VERKSAMMA MILITÄRA KAMRATFÖRENINGEN I Sverige bildades i december 1899. Det var Kamratföreningen Vapenbröderna knuten till Vaxholms kustartilleriregemente, KA1. Som ett litet kuriosum kan nämnas att vapenslaget kustartilleriet bildades först tre år senare 1902. Det dröjde ända till första världskrigets utbrott 1914 innan nästa kamratförening. Älvsborgs krigareförening, som den ursprungligen hette såg dagens ljus. Däremot var det inte andra världskriget som innebar starten för huvuddelen av dagens kamratföreningar. Dessa bildades efter hand åren 1925 till 1939 under intryck av nedrustningen fram till 1936. Det sades ju som bekant efter första världskriget att det inte skulle bli något mer världskrig.

Man skulle kunna säga att den militära kamratföreningsrörelsen i Sverige fick sitt första uppsving som en protest mot nedrustningen. Det skall dock kraftigt betonas att kamratföreningsrörelsen var och alltjämt är strikt opolitiskt. Flera av de nya föreningar, som började sin verksamhet efter 1927, bildades av befäl vid de regementen som drogs in med 1925 års försvarsbeslut. Några av dessa är alltjämt verksamma, t ex Föreningen Smålands husarer. Men även vid många av de regementen som levde vidare, skapades kamratföreningar. Den största kamratföreningen då liksom nu är den 1935 instiftade Flottans Män, som tillika är vår enda vapenslagsförening, och även ett riksförbund inom riksförbundet SMKR.

Nordiska kamrater hedrar norska soldater vid mötet i Oslo 2011.

Beredskapen under andra världskriget medförde naturligt nog, att ytterligare kamratföreningar bildades. Men framför allt skedde en betydande ökning av antalet medlemmar i föreningarna. Grunden för detta var givetvis de många och långa inkallelseperioderna med tjänstgöring på avlägsna platser långt från hemorten. Under denna tid tillkom bl a de första vänskapsband som knöts under denna tid har bestått genom åren även om nu leden glesnar alltmer.

RIKSFÖRBUNDET BILDAS

REDAN UNDER 1930-TALET, NÄR ANTALET FÖRENINGAR ÖKADE starkt, började man diskutera behovet av en eventuell riksorganisation. Även om kamratföreningsrörelsen var opolitisk ville man dock kunna göra sin stämma hörd. Framför allt ville man kunna deltaga i olika manifestationer som t ex Svenska Flaggans Dag och den särskilda årliga vårparaden i Stockholm som inleddes 1939. Ett förslag presenterades redan 1934. Det kom från Fälttelegrafisternas kamratförening, nu Signaltruppernas kamratförening, där man föreslog ett centralråd. Det vann emellertid inte odelat gillande och verksamheten fortsatte att baseras på frivillig samverkan från fall till fall.

Det finns kamratföreningar i Armén.

Det blev det nordiska samarbetet som slutligen ledde fram till den nuvarande riksorganisationens bildande. Det skulle dock komma att dröja åtskilliga år innan ett formellt förbund etablerades.

1950 bildades De Svenska militära kamratföreningarnas samarbetskommitté. Huvuduppgiften för kommittén var att samordna det svenska deltagandet i de nordiska kamratföreningsmötena som inleddes redan 1946 med ett möte i Köpenhamn. Denna uppgift består ännu idag. Efter några smärre namnförändringar under åren fastställdes namnet 1992 till Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR).

Riksförbundets uppgifter fram tills idag har, förutom att samordna de nordiska mötena, varit att bevaka framför allt försvarsfrågornas utveckling inte minst på traditionsområdet samt verkar för att sprida försvarsupplysning och vidmakthålla försvarsviljan. Därutöver har förbundet utgjort och utgör allt jämt länken mellan landets kamratföreningar och Försvarsmaktens högkvarter.

KAMRATFÖRENINGAR OCH VETERANSTÖD

Det finns kamratföreningar i Flygvapnet.

IDAG FINNS KAMRATFÖRENINGSRÖRELSEN SPRIDD ÖVER HELA landet, från Kiruna i norr till Ystad i söder. Ett 70-tal föreningar ingår i förbundet och är mer eller mindre aktiva inom traditionsvård, försvarsupplysning, museiverksamhet, social samvaro etc. Flera föreningar engagerar sig i förbandens ceremoniella verksamhet, t ex försvarsdagar. I varje förening finns någon eller några av de kamrater som har tjänstgjort i utlandsstyrkorna alltsedan insatserna i Kongo för dryga 50 år sedan och fram tills idag.

I samband med den veteranutredning som gjordes 2008 med påföljande lag, har stödet till veteraner och anhöriga ökat markant. Försvarsmakten har tagit hjälp av olika ideella organisationer att, i ett samverkande pussel, efter förmåga stödja veteranerna och deras anhöriga. Sedan tidigare har Svenska Soldathemsförbundet, Invidzonen och SverigesVeteranförbund Fredsbaskrarna varit engagerade i stödet till våra utlandsveteraner. Nu är den fjärde pusselbiten på väg att falla på plats – nämligen landets kamratföreningar som lokalt, på de flesta större orter där det finns eller har funnits förband, förbereder sig på att kunna dra sitt strå till stacken genom att bl a lämna praktiskt stöd till veteraner och deras anhöriga.

Det finns kamratföreningar i Marinen.

Under innevarande år informeras kamratföreningarna om veteran- och anhörigstödet. Efterhand som kamratföreningarna delger sina möjligheter att på olika sätt engagera sig i veteran- och anhörigstödet kommer detta att framgå på SMKR:s hemsida **www.smkr.se**

SVERIGES MILITÄRA KAMRATFÖRENINGARS RIKSFÖRBUND (SMKR) har tecknat en överenskommelse med Försvarsmakten (FM), om att kamratföreningarna inom SMKR ska samarbeta med FM och övriga ideella organisationer på orten för att stödja veteraner och anhöriga. Veteraner är enligt FM:s definition nuvarande eller tidigare anställda inom FM.

Överenskommelsen handlar om stöd till de veteraner som tjänstgör eller har tjänstgjort i internationella insatser och deras anhöriga. Överenskommelsen gäller alltså inte den som enbart gjort sin värnpliktstjänstgöring men för kamratföreningarna har detta ingen betydelse. Överenskommelsen kan också tänkas gälla för den personal som, utan att ha tjänstgjort utomlands, änd är eller har varit utsatta för påfrestningar under sin tid i FM. ■

SMKR Kansli finns i Stockholm
Teatergatan 3
111 48 Stockholm
www.smkr.se

POSTTIDNING Borg-Skum AMF 1
130 61 Hårsfjärden

Kustjägar*RUMMET*

VAXHOLMS FÄSTNINGS MUSEUM (VFM), skärgårdens största museum, har nu fått ett tillskott av ett kustjägarrum. VFM visar skärgårdsförsvaret under mer än 500 år och då känns det naturligt att även visa upp kustjägarnas historia. För fyra år sedan ställdes ett provisoriskt rum i ordning. Nu är rummet klart genom KJV traditionsgrupps försorg. Ett flerårigt avtal är slutet med VFM AB.

Meningen med rummet är att vara en samlingspunkt för generationer av utbildade kustjägare. Visa upp för både kustjägare och allmänhet – om kustjägare, syftet med kustjägarförband och deras uppgifter, organisation, utrustning, under tidigare och pågående utbildning. Detta görs genom filmer, bildspel, bilder och utrustning, såsom kajak, granatkastare, radio, attackdykarutrustning mm.

Genomgående frågor har varit: *Vad vill vi visa upp? Vad vill kustjägaren se och visa sina anhöriga? Hur skall det presenteras för allmänheten?*

Att få tag i materiel har inte varit det lättaste. Arbetet fortgår med att leta utrustning – bl a sambandsmateriel. Att visa vapen i offentlig miljö är inte det allra enklaste, så därför är ofarliga repliker under införskaffande.

Under maj/juni 2014 kommer invigning att ske under en kustjägarhelg. Mer om detta senare. Meningen är, att på VFM skall det finnas ett bildarkiv, och även samlas utrustning som är kustjägarunik.

Vaxholms Fästnings Museum är beläget på Kastellet. Museet är öppet för bokade grupper året runt och för allmänheten under sommarmånaderna. Museet besöks årligen av mer än 11000 besökare.

På Kastellet finns även konferens möjligheter och möjligheter till arbetsplatsträffar i skärgårdsmiljö, liksom *"bed and breakfast"*. Tillfällen att visa vad kustjägare utbildades till och utbildas för.

WEM